

Malé náměstí

Malé náměstí je přezdíváno "Mrtvé náměstí" kvůli mylné koncepci, která slepě kopíruje příběhy turisticky atraktivních center, která jsou plná turistů a místních obyvatel. Tato krásná vize není bohužel případ Hradce Králové. Malé náměstí se po jeho rekonstrukci stalo pro návštěvníky neutraktivním místem, které nenavštěvují ani turisté, ani obyvatelé města. Důkazem jsou také nevyužité provozovny a nespokojení starousedlíci. Hotel Eliška, který na Malém náměstí sídlí a funguje jenom díky porušování územního plánu na základě nějaké výjimky, která umožňuje parkování jeho hostů. Smutný pohled na prázdné obchody s nápisem "K pronájmu" nebo "čůrací" sloupek nejenom pro psy uprostřed prázdné plochy je ostudou pro město a ty, kteří se na tomto projektu podíleli. Nevhovujícím stav Malého náměstí by měl být vyřešen v novém projektu, který by napravil chyby nedávno minulé, ale především by tento nezdar měl být varováním pro rekonstrukci Velkého náměstí.

Pro záchranu malého náměstí je potřeba využít tzv. "mrvých zón" a vytvořit zde parkovací místa pro místní obyvatele i pro návštěvníky.

Po rekonstrukci Malého náměstí je každý druhý obchod na Malém náměstí je bez nájemce

Velké náměstí

Jediná jednosměrná komunikace pro celé historické centrum

Úzká jednosměrná komunikace vyhrazená pro průjezd aut náměstím má hned několik funkcí. Je to jediný průjezd pro celé historické centrum a spojnice mezi Malým a Velkým náměstím a mezi vjezdem od soudu a výjezdem ulicí V kopečku. Do této komunikace také ústí všechny "boční" uličky. Cesta je plánována jako jednosměrná a okolo náměstí není pro auta alternativa jeho objetí a vrácení se zpět. To by znamenalo řadu problémů pro řidiče, kterým se nepodaří v některé z vedlejších ulic zaparkovat. Tyto vozy budou nuceny odjet z náměstí kopečkem, najet na malý okruh a přes dvě světelné křižovatky najet zpět na Malé náměstí a celou anabázi případně opakovat. Stejný problém čeká na každého návštěvníka, který ve vedlejších jednosměrných uličkách jen trochu zabloudí a netrefí hledanou adresu hned napoprvé. Také nejeden držitel parkovací karty bude muset objet polovinu centra pro zaparkování svého vozu. Řešením je možnost objet náměstí.

Šikmé stání (zablokování dopravy)

Katastrofální stav by nastal realizací šikmého stání při vyjíždění z parkovacích míst couváním do jediné úzké komunikace. Každé vyjíždějící auto zastaví provoz historickým centrem. Jedná se o zásadní chybu, která musí být odstraněna například parkovištěm mimo tuto komunikaci.

Parkování nákladních vozidel zásobování nebo aut s přívěsem není oficiálně možné. Zásobování bude stát ve volných pásech a zasahovat do úzkého chodníku.

Pěší (vysoké riziko úrazu)

Ačkoliv navrhované náměstí je propagováno jako místo především pro pěší, opak je pravdou. Bezpečnost a prostor pro chodce je velmi sporný a nebezpečný. V návrhu je vozovka s chodníkem oddělena opticky bez klasických obrubníků. Úzký chodník bude splývat s parkovištěm a bude se nacházet mezi zahrádkami restaurací a zaparkovanými a parkovacími auty přerušován dodávkami zásobování. Tato nová úzká "pěší" zóna by znamenala vysoké riziko střetu chodců s parkujícími vozy. Pěší by měli z jedné strany konstrukci zahrádky (zádná úniková zóna) a z druhé strany by parkovala auta bez omezení obrubníků. Jedinou jistotou pro chodce bude tedy zase jenom podloubí, které však není součástí stavebního řízení náměstí a zůstane dále v dezolátním stavu. Parkoviště i provoz se v tomto navrhovaném projektu má přesunout na místo chodníku a části zahrádek a vytlačit tak pěší a tím i "život" z centra.

Zahrádky (na parkovišti)

Ve slunečních dnech přichází nejvíce návštěvníků do historického centra kvůli posezení na venkovních zahrádkách restaurací. Z projektu zatím vyplývá, že zahrádky budou zmenšeny na úkor parkoviště a návštěvníci budou na nich sedět v těsném sousedství parkoviště a zásobovacích vozů. Pokud je déšť nebo velké horko, tak právě podloubí a přístřešky zahrádek jsou jediným útočištěm lidí (když se nepočítá už ani se stromy).

Parkování

Pro udržení a zachování služeb pro obyvatele starého náměstí a především udržení turistického ruchu je nezbytné, aby počet parkovacích míst nebyl v rámci možností redukován. Pro parkování je optimální využít středových částí náměstí, které mohou být přechodně uvolňovány pro velké akce konané na náměstí. Zachování možnosti objetí náměstí a především vyřešení vyjíždění aut z parkoviště do komunikace tak, aby nenarušovalo plynulost provozu. Prosazovatelé stávajícího projektu však předem diskreditují všechny ostatní návrhy a sveřepě lpí na dogmatu odsunout auta k domům a naopak zachovat velký prázdný prostor uprostřed náměstí. Pro toto řešení neexistuje žádné racionální vysvětlení a je nezbytné poučit se ze sousedního Malého "mrtvého" náměstí. Bez parkování a v kontextu s extrémní výstavbou supermarketů bude staré město dále upadat a chátrat. Už nyní dochází k prokazatelnému vylidňování centra města díky zvyšování parkovného a nekoncepčním řešením.

Rekapitulace a návrhy KMS

Je potřeba se podívat na stará město jako na celek a nevytrhávat z kontextu jenom samotné náměstí. Středová linka, tedy těžiště starého města je situováno kolem podloubí, nikoliv uprostřed Velkého náměstí. Toto je historický fakt a zkušenost obyvatel města a každý moudrý člověk by ho měl respektovat. Aktuálně navrhované řešení chce přesunout lidí tam, kam nechodí, nechtějí a nemají důvod jít.

Nyní si položme otázky. Proč v blízkosti podloubí, kde chodí většina návštěvníků Velkého náměstí, by mělo být zřízeno parkoviště? Proč většina plochy náměstí, kde pěší zavítají asi pětkrát do roka na hromadné akce, má být betonová nevyužitá zóna ničeho? Vždyť většina obchodů a restaurací se nachází buď v podloubí nebo v uličkách do podloubí ústících. Letní zahrádky patří zatím k nejnavštěvovanějším místům místních obyvatel i turistů. Se stromy už se také nepočítá a kvalitní žulové kostky nahradí velkoplošná dlažba. Stín tedy návštěvníci nenajdou a jedinou atrakcí bude jakási moderní fontána ovládaná mobilními telefony, kterou chtejí asi autoři "obohatit" mnohasetletou historii náměstí a zanechat zde svou sebevědomou stopu.

Stávající řešení není dobré a zasloužilo by si nové zadání a výběrové řízení. Pokud podlehneme argumentům, že je lepší špatně opravené náměstí, než stávající ostudný stav, snad existuje možnost opravy projektu. V takovém případě je třeba nejprve přehodnotit počet parkovacích míst na úkor mrtvých zón a naopak přesunou auta ze zón, které mají sloužit lidem. Ponechat více prostoru zahrádkám a oddělit pěší zónu od komunikace. Dále je nutné ponechat možnost objet náměstí jednosměrnou komunikací. Je opravdu nutné odstranit hrubou chybu a to couvání z parkoviště do hlavní páteřní komunikace procházející starým městem.

Vše se vyvíjí a každý z nás se může mylit. Historické centrum bez aut zní jako skvělá myšlenka a asi každému z nás se líbí a je možné, že nastane doba, kdy bude reálné tu dnes optimistickou ideu zrealizovat. Vše na světě však má svůj čas a všechna moudrá řešení získala svůj status tím, že fungovala jak v čase jejich vzniku, tak v budoucnu. Malé náměstí bylo realizováno přes odpor mnoha chytrých lidí a nyní po deseti letech se bude v tichosti opravovat a vrátí se tam parkovací místa. Volný plac nikoho nelákal a stal se skanzenem a ostudou města. Bohužel autoři se nestydí, nepoučili se a zkouší, jak jejich experiment bude fungovat na náměstí sousedním. Kdyby počkali s opravou ještě 50 let, třeba by měli pravdu oni, ale to už by třeba nebylo žádné náměstí. Hradec je krásné město, které je v učebnicích architektury právě pro moudrá rozhodnutí jeho tvůrců. Velké náměstí je středem tohoto města a zaslouží si moudrá rozhodnutí. Z tohoto důvodu by měl být návrh na opravu takový, aby minimálně zasáhl do zvyklostí lidí a nenarušil život obyvatel města. Parkování aut není nic, co by náměstí mělo poškodit pro budoucí generace, pokud bude řešení moudré a umožní lidem už nyní chodit tudy, kudy chodí mnoho generací, kudy chtejí chodit a hlavně kde ještě mají důvod chodit. Nevím, co je horší, jestli dočasně zaparkované auto, nebo nová moderní kašna ovládaná přes mobilní telefony uprostřed náměstí. Nevím, jestli je moudré ponechat neopravená podloubí, staré sítě a historické přípojky kanalizace jako mstu majitelům domů za to, že nechtěli podpořit chybný projekt svými souhlaseny. Nevím, co je moudrého na parkovišti a uměle vytvořených zácpách v těsné blízkosti většiny obchodů, restaurací a bytů. Nevím, jestli je moudré vykopat žulové kostky, které někdo použije na rekonstrukci náměstí třeba v Německu a nakoupit novou velkoplošnou dlažbu.

Prosím opravte náměstí s pokorou k jeho historii a nechte nás obyvatele tady žít. Ponechte místo pro lidi, zahrádky a důstojný chodník, když o pěší zóně neuvažujete. Opravte prosím rozvodné sítě zároveň s opravou náměstí. Nechceme žít na staveništi a v rozkopaném městě déle, než je to nezbytně nutné. My vám za to slibujeme, že tady budeme žít a pracovat a opravovat domy. Slibujeme vám, že kdykoliv bude nějaká slavnost na náměstí, nebo jiná veselice, budeme rádi respektovat dočasný zákaz vjezdu a stání a náměstí bude úplně bez aut tak, jak bychom to všichni chtěli, pokud by to bylo možné.

Za obyvatele a podnikatele starého města sepsal Karel Pohner

V Hradci Králové dne 1.11.2015